

§ 255

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponnosta koskien rintasyöpäseulonnan ulottamista 74 ikävuoteen asti

HEL 2022-007433 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponnosta koskien rintasyöpäseulonnan ulottamista 74 ikävuoteen asti:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta Helsingin toimia pilottina rintasyöpäseulonnan ikärajan nostolle 74 ikävuoteen nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä.

Rintasyövän mammografiaseulonta tehdään nykyisin kaikissa HYKS-alueen kunnissa 50–69-vuotiaille kahden vuoden välein valtioneuvoston seulonta-asetusta noudattaen. Ponnassa mainitut ikäluokat 70–74 vuotta eivät kuulu lakisääteisen seulonnan piiriin mutta Suomen Syöpärekisterin näkemyksen mukaan seulonnan laajentamista tähän ikäryhmään tulisi jatkossa pohtia. Syöpärekisteri ei kuitenkaan varsinaisesti suosittelen seulonnan laajentamista ja valtakunnallisesti asiasta päättäminen kuuluu valtioneuvostolle. Tämä päätöksenteko edellyttää kansainvälisen tason tutkimustietoja ja kansalliseen toimintaympäristöön sopivaa mallinnusta luotettavine kustannusvaikuttavuusanalyysineen.

Kunta ja ensi vuoden alusta hyvinvointialue ja Helsingin kaupunki voivat järjestää valtakunnallisen seulontaohjelman lisäksi myös ohjelmaa täydentäviä seulontoja. Tällöin järjestämistä vastaavien viranomaisen tulee ennen seulonnan aloittamista arvioida, minkälaisia vaatimuksia seulonta asettaa terveydenhuollon palvelujärjestelmälle ja miten seulonta siihen vaikuttaa. Arvioon tulee sisällyttää seulottavaa tautia, sen esiintyvyyttä ja hoitoa, seulontamenetelmiä, seulonnan vaikuttavuutta, organisoimista, kokonaiskustannuksia sekä seulontaan liittyviä eettisiä kysymyksiä koskeva tarkastelu. Lisäksi säteilylle altistavan seulonnan toimeenpanoa varten on aina laadittava seulontaohjelma, joka on esitettävä Säteilyturvakeskuksen tarkastettavaksi ennen seulonnan aloittamista.

Helsingin nykyisen palveluntuottajan kanssa on 31.12.2022 saakka voimassa oleva sopimus, ja sitä on jatkettu kahden vuoden optiolla 31.12.2024 saakka. Sopimus koskee lakisääteisiä ikäluokkia, eikä siinä ole otettu huomioon mahdollista seulontaikäluokkien laajennusta.

Naisikäluokkien 70–74 vuotta suuruus on Helsingissä 18 620 eli vuosittain seulontakohorttiin kuuluvia on noin 9000. Tällöin 70 prosenttia seulonta-aktiivisuudella tehtäisiin vuodessa noin 6000 seulontamammografiaa, jolloin laajennuksen kustannus olisi noin 150 000 euroa vuodessa. Seulontakustannus optiokaudella 2024–2025 on noin 400 000 euroa vuodessa ja näin ollen se nousisi laajennuksen myötä noin 650 000 euroon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää rintasyövän seulonnan ikärajan nostamista 74 vuoteen harkinnan arvoisena, mutta katsoo, että asiassa pitäisi edetä valtakunnallisten linjausten mukaisesti ja odottaa mahdollista seulonta-asetuksen muutosta. Mikäli laajennukseen kuitenkin päädyttäisiin, kyseessä olisi pikemminkin seulonnan kohderyhmän pysyvä laajennus kuin pilottihanke ja tällöin tämä olisi otettava huomioon valmisteltaessa uutta mammografiaseulontojen hankintapäätöstä vuonna 2024.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpäkuolleisuutta myös 70–74 vuoden iässä. Hyvin suunniteltu ja järjestetty kansallinen seulontaohjelma lisää kansalaisten tasa-arvoa ja vähentää alueellista eriarvoisuutta. Tutkittaville oikea negatiivinen testitulos antaa turvallisuuden tunteen ja vähentää huolestuneisuutta. Seulontojen muita etuja ovat esimerkiksi potilaiden kärsimyksen vähentäminen parantavan hoidon avulla, säästävät leikkaukset ja liitännäishoitosten pienentynyt tarve. Lisäksi syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan resursseja, koska hoitoaika on lyhyempi ja hoito kevyempi kuin edenneen syövän hoito.

Hyötyjen lisäksi rintasyövän seulonta aiheuttaa myös haittoja. Yksi viidestä seulontaan säännöllisesti osallistuvasta naisesta lähetetään vähintään kerran tarpeettomasti jatkotutkimuksiin. Seulonnassa myös todetaan pieniä varhaisessa vaiheessa olevia kasvaimia, joista osa ei olisi aiheuttanut oireita naisen elinaikana."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Helsinki toimii pilottina ja nostaa rintasyövän ikärajan 74 ikävuoteen nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä. Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpään kuolleisuutta 70-74 vuoden iässä sekä syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan

13.12.2022

resursseja ja rintasyöpään sairastuneiden naisten inhimillisiä kärsimyksiä.

Kannattaja: jäsen Pentti Arajärvi

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sinikka Vepsä)

Jaa-äännet: 9

Vilja Alanko, Maaret Castrén, Sami Heistaro, Kati Juva, Laura Korpinen, Minna Lindgren, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 4

Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 4.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ahde Hilka, toivomusponsi, Kvsto 1.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

13.12.2022

Asia/9

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen toivomusponnosta koskien rintasyöpäseulonnan ulottamista 74 ikävuoteen asti. Lausunto on pyydetty 20.12.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ahde Hilikka, toivomusponsi, Kvsto 1.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano